

390L0270

N:o L 156/14

EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI

21.6.90

NEUVOSTON DIREKTIIVI,

annettu 29 päivänä toukokuuta 1990,

turvallisuutta ja terveyttä varten näyttöpäätetyölle asetettavista vähimmäisvaatimuksista (viides direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi)

(90/270/ETY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 118 a artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen⁽¹⁾ jonka se on tehnyt kuultuaan työturvallisuuden, työhygienian ja työterveydenhuollon neuvoa-antavaa komiteaa,

toimii yhdessä Euroopan parlamentin kanssa⁽²⁾,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁽³⁾,

sekä katsoo, että

perustamissopimuksen 118 a artiklassa määrätään, että neuvosto antaa direktiivein vähimmäisvaatimukset edistääkseen erityisesti työympäristön parantamista työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojelun paremman tason takaamiseksi,

mainitun artiklan mukaan näissä direktiiveissä vältetään säätämästä sellaisia hallinnollisia, taloudellisia ja oikeudellisia rasituksia, jotka vaikeuttaisivat pienten tai keski suurten yritysten perustamista taikka niiden kehitystä,

työturvallisuutta, työhygieniää ja työterveyshuoltoa koskevasta toimintaohjelmasta annetussa komission tiedonnannossa⁽⁴⁾ edellytetään uutta teknologiaa koskevien toimenpiteiden antamista; neuvosto kiinnitti tähän asiaan huomiota työturvallisuutta, työhygieniää ja työterveyshuoltoa koskevassa 21 päivänä joulukuuta 1987 antamassaan päätöslauselmassa⁽⁵⁾;

niiden vähimmäisvaatimusten noudattaminen, joiden tarkoituksena on taata parempi turvallisuustaso työpisteissä, joissa on näyttöpäätteet, on olennaisen tärkeää työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden varmistamiseksi;

tämä direktiivi on sellainen erillinen direktiivi, jota tarkoitetaan toimenpiteistä työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden parantamisen edistämiseksi 12 päivänä kesä-

kuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/391/ETY⁽⁶⁾ 16 artiklan 1 kohdassa; mainitun direktiivin säännöksiä on sovellettava kokonaisuudessaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tässä direktiivissä olevien ankarampien tai erityissäännöksiä soveltamista näyttöpäätelaitteiden käyttöön työntekijöiden työssä,

työnantajien velvollisuutena on olla jatkuvasti selvillä työpisteen suunnittelua koskevista tuoreimmista teknologian edistysaskelista ja tieteen havainnoista, jotta he voivat tehdä kaikki tarvittavat muutokset taatakseen paremman työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojelun tason,

ergonomian näkökohdat ovat erityisen tärkeitä sellaisissa työpisteissä, joissa on näyttöpäätte,

tällä direktiivillä edistetään käytännössä sisämarkkinoiden sosiaalisen ulottuvuuden kehittämistä, ja

päätöksen 74/325/ETY⁽⁷⁾ mukaisesti, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna vuoden 1985 liittymisasiakirjalla, komissio kuulee työturvallisuuden, työhygienian ja työterveyshuollon neuvoa-antavaa komiteaa tehtäessä ehdotuksia näistä kysymyksistä.

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I JAKSO

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Tarkoitus

1. Tässä direktiivissä, joka on viides direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi, säädetään 2 artiklassa olevien määritelmien mukaisesti turvallisuutta ja terveyttä varten vähimmäisvaatimukset näyttöpäätelaitteilla tehtävälle työlle.

2. Direktiivin 89/391/ETY säännöksiä on sovellettava kokonaisuudessaan koko 1 kohdassa tarkoitettulla soveltamisalalla, sanotun rajoittamatta kuitenkaan tässä direktiivissä olevien ankarampien tai erityissäännöksiä soveltamista.

⁽¹⁾ EYVL N:o C 113, 29.4.1988, s. 7 ja EYVL N:o C 130, 26.5.1989, s. 5

⁽²⁾ EYVL N:o C 12, 16.1.1989, s. 92 ja EYVL N:o C 113, 7.5.1990

⁽³⁾ EYVL N:o C 318, 12.12.1988, s. 32

⁽⁴⁾ EYVL N:o C 28, 3.2.1988, s. 3

⁽⁵⁾ EYVL N:o C 28, 3.2.1988, s. 1

⁽⁶⁾ EYVL N:o L 183, 29.6.1989, s. 1

⁽⁷⁾ EYVL N:o L 185, 9.7.1974, s. 15

3. Tätä direktiiviä ei sovelleta:

- a) ajoneuvojen tai koneiden ohjaamoihin tai valvomoihin;
- b) kuljetusvälineissä oleviin tietokonejärjestelmiin;
- c) pääasiassa yleiseen käyttöön tarkoitettuihin tietokonejärjestelmiin;
- d) kannettaviin järjestelmiin, jos niitä ei käytetä työpisteessä tavallista pitempään;
- e) laskimiin, kassakoneisiin eikä laitteisiin, joissa on pieni tieto- tai mittanäyttö, joka on tarpeen koneen varsinaista käyttöä varten;
- f) sellaisiin perinteisiin kirjoituskoneisiin, joissa on ikkuna rivinäyttöä varten.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- a) näyttöpäätteellä, alfanumeerista tai graafista kuvaruutua, käytettävästä näyttöprosessista riippumatta;
- b) työpisteellä, yhdistelmää, johon kuuluu näyttöpäätte, jossa voi olla varusteena näppäimistö tai syöttölaite tai ohjelmisto, joka määrittelee käyttäjän ja koneen välisen liittymän, mahdolliset lisälaitteet, oheislaitteet mukaan lukien levyasema, puhelin, modeemi, kirjoitin, asiapaperiteline, työtuoli ja työpöytä tai työtaso, sekä välitöntä työympäristöä;
- c) työntekijällä, direktiivin 89/391/ETY 3 a artiklan määritelmän mukaista työntekijää, joka tavallisesti käyttää näyttöpäätettä merkittävänä osana normaalia työtään.

II JAKSO

TYÖNANTAJIEN VELVOLLISUUDET

3 artikla

Selvitys työpisteistä

1. Työnantajat on velvoitettava tekemään selvitys työpisteistä työntekijöiden turvallisuus- ja terveysolojen arvioimiseksi, ottaen erityisesti huomioon mahdollisesti näölle aiheutuvat vaarat, fyysiset ongelmat ja henkiseen stressiin liittyvät ongelmat.
2. Työnantajien on toteutettava aiheelliset toimenpiteet poistaakseen 1 kohdassa tarkoitettua arviointia tehtäessä havaitut vaarat ottaen huomioon näiden vaarojen lisä- ja/tai yhteisvaikutukset.

4 artikla

Ensimmäistä kertaa käyttöön otettavat työpisteet

Työnantajien on toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että joulukuun 31 päivän 1992 jälkeen ensimmäistä kertaa käyttöön otettavat työpisteet täyttävät liitteessä selostetut vähimmäisvaatimukset.

5 artikla

Jo käytössä olevat työpisteet

Työnantajien on toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että joulukuun 31 päivänä 1992 tai sitä ennen käyttöön otetut työpisteet on muutettu liitteessä ilmaistujen vähimmäisvaatimusten mukaisiksi viimeistään neljän vuoden kuluttua tuosta päivästä.

6 artikla

Työntekijöille tiedottaminen ja työntekijöiden kouluttaminen

1. Työntekijöiden on, tämän kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 89/391/ETY 10 artiklan soveltamista, saatava tietoja kaikista heidän työpisteeseensä liittyvistä turvallisuus- ja terveysnäkökohdista, varsinkin sellaisista työpisteisiin sovellettavista toimenpiteistä, jotka pannaan täytäntöön 3, 7 ja 9 artiklan mukaisesti.

Työntekijöille tai heidän edustajilleen on aina tiedotettava kaikista terveyteen ja turvallisuuteen liittyvistä toimenpiteistä, jotka on toteutettu tämän direktiivin mukaisesti.

2. Jokaisen työntekijän on, tämän kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 89/391/ETY 12 artiklan soveltamista, myös saatava koulutus työpisteen käyttöön ennen kuin hän aloittaa tämän tyyppisen työn ja aina, kun työpisteen järjestelyjä muutetaan olennaisesti.

7 artikla

Päivittäinen työnteko

Työnantajan on suunniteltava työntekijän toiminta siten, että tauot tai toiminnan muutokset keskeyttävät päivittäisen näyttöpäätetyön säännöllisin väliajoin ja vähentävät näyttöpäätetyön aiheuttamaa kuormitusta.

8 artikla

Neuvottelu työntekijöiden kanssa ja työntekijöiden osallistuminen

Työntekijöitä tai heidän edustajiaan on kuultava ja heidän on sallittava osallistua tämän direktiivin ja siihen kuuluvien liitteiden tarkoittamien asioiden käsittelyyn direktiivin 89/391/ETY 11 artiklassa säädetyn mukaisesti.

*9 artikla***Työntekijöiden silmien ja näön suojelu**

1. Työntekijöiden on päästävä asianmukaiseen silmien ja näön tarkastukseen, jonka suorittajalla on siihen tarvittava pätevyys:

- ennen näyttöpäätetyön aloittamista,
- säännöllisin väliajoin sen jälkeen, ja
- kun työntekijöillä on näköön liittyviä vaikeuksia, jotka saattavat johtua näyttöpäätetyöstä.

2. Työntekijöiden on päästävä silmälääkärin tutkimukseen, jos se 1 kohdassa tarkoitetun tarkastuksen tulosten perusteella on tarpeen.

3. Työntekijöille on annettava kyseiseen työhön sopivat, erityiset korjaavat apuneuvot, jos 1 kohdassa tarkoitettujen tarkastuksen tai 2 kohdassa tarkoitetun tutkimuksen tulokset osoittavat sen olevan tarpeen eikä tavanomaisia korjaavia apuneuvoja voi käyttää.

4. Tämän artiklan mukaiset toimenpiteet eivät saa missään olosuhteissa aiheuttaa työntekijöille lisäkustannuksia.

5. Työntekijöille järjestettävä silmien ja näön suojelu voidaan järjestää osana kansallista terveydenhuoltojärjestelmää.

III JAKSO

ERINÄISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ

*10 artikla***Liitteiden muuttaminen**

Liitteeseen tehtävät pelkästään tekniset muutokset teknii-
kan kehitykseen mukauttamiseksi, kansainvälisten mää-
räysten tai vaatimusten taikka näyttöpäätetyötä koske-

van uuden tietämyksen huomioon ottamiseksi näyttöpäätäl-
tealalla on annettava direktiivin 89/391/ETY 17 artik-
lassa säädetyn menettelyn mukaisesti.

*11 artikla***Loppusäännökset**

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin nou-
dattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset mää-
räykset voimaan 31 päivään joulukuuta 1992 mennessä.

Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kirjalli-
sina ne kansalliset säännökset, jotka ne ovat antaneet tai
antavat tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä.

3. Jäsenvaltioiden on annettava joka neljäs vuosi ko-
missiolle kertomus tämän direktiivin säännösten sovelta-
misesta käytäntöön, jossa tuodaan esille työnantajien ja
työntekijöiden kannat.

Komissio antaa tiedot asiasta Euroopan parlamentille,
neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle sekä työturvalli-
suuden, työhygienian ja työterveyshuollon neuvoa-anta-
valle komitealle.

4. Ottaen huomioon 1, 2 ja 3 kohdan säännökset ko-
missio antaa määräajoin Euroopan parlamentille, neuvos-
tolle sekä talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen tä-
män direktiivin täytäntöönpanosta.

12 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 29 päivänä toukokuuta 1990.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

B. AHERN

LIITE

VÄHIMMÄISVAATIMUKSET

(4 ja 5 artikla)

Alkuhuomautus

Tämän liitteen mukaisia velvoitteita sovelletaan tämän direktiivin päämäärien saavuttamiseksi sikäli kuin, ensinnäkin, työpisteessä on asianomaisia osatekijöitä ja, toiseksi, tehtävään luonnostaan kuuluvat vaatimukset tai sen ominaispiirteet eivät ole esteenä soveltamiselle.

1. LAITTEET

a) Yleinen huomautus

Laitteiden käyttö sellaisenaan ei saa aiheuttaa työntekijöille vaaraa.

b) Kuvaruutu

Kuvaruudun merkkien on oltava selvärajaisia ja -muotoisia sekä riittävän suuria, ja merkkien ja rivien välissä on oltava riittävästi tilaa.

Kuvan on oltava vakaa, se ei saa väristä eikä olla muutenkaan epävakaa.

Kirkkauden ja/tai ja taustan välisen kontrastin on oltava käyttäjän helposti säädettävissä, ja sitä on voitava helposti säätää myös ympäristön olosuhteiden mukaiseksi.

Kuvaruudun on oltava helposti käännettävä ja kallistettava käyttäjän tarpeisiin sopivaksi.

Kuvaruudun alla on voitava käyttää erillistä alustaa tai säädettävää pöytää.

Kuvaruutu ei saa käyttäjälle epämukavalla tavalla häikäistä eikä heijastella.

c) Näppäimistö

Näppäimistöä on voitava kallistaa ja sen on oltava erillään kuvaruudusta, jotta työntekijä saa mukavan työasennon, jossa hänen käsivartensa ja kätensä eivät väsy.

Näppäimistön edessä on oltava riittävästi tilaa, jotta käyttäjän kädet ja käsivarret saavat tukea.

Näppäimistöissä on oltava mattapinta häikäisevien heijastusten välttämiseksi.

Näppäimistön järjestyksen ja näppäinten on oltava sellaiset, että näppäimistön käyttö on helppoa.

Näppäimiin merkittyjen tunnusten on erotuttava riittävästi pohjaväristä, ja niitä on voitava helposti lukea suunnitellussa työasennossa.

d) Työpöytä tai työtaso

Työpöydän tai työtason on oltava pinnaltaan riittävän suuri, himmeä ja sellainen, että kuvaruudun, näppäimistön, asiapapereiden ja tarvittavien laitteiden järjestys on joustava.

Asiapaperitelineen on oltava tukeva ja säädettävä. Se on asetettava sellaiseen asentoon, että epämukavat pään ja silmän liikkeet jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Työntekijöillä on oltava riittävästi tilaa mukavaa asentoa varten.

e) Työtuoli

Työtuolin on oltava tukeva, ja sen on sallittava käyttäjälle liikkumisvapaus ja mukava asento.

Istuimen on oltava korkeussuunnassa säädettävä.

Sekä istuimen selkänöjan korkeutta ja että kallistuskulmaa on voitava säätää.

Jokaiselle, joka sitä toivoo, on annettava käyttöön jalkatuki.

2. YMPÄRISTÖ

a) Tilavaatimukset

Työpiste on mitoitettava ja suunniteltava siten, että käyttäjällä on riittävästi tilaa muuttaa asentoa ja vaihdella liikkeitä.

b) Valaistus

Huoneen yleisvalaistuksen ja/tai kohdevalaistuksen (työlamput) on taattava riittävä valo ja tarkoituksenmukainen kontrasti kuvaruudun ja taustan välille työn tyyppi ja käyttäjän näkövaatimukset huomioon ottaen.

Mahdollinen häiritsevä häikäisy ja heijastukset kuvaruudulla tai muissa laitteissa on estettävä järjestämällä työpaikan ja työpisteen osien paikat sekä keinovalon lähteiden paikat ja tekniset ominaisuudet yhteen sopiviksi.

c) Heijastukset ja häikäisy

Työpisteet on suunniteltava siten, etteivät valonlähteet kuten ikkunat ja muut aukot, läpinäkyvät tai läpikuultavat seinät, kirkasväriset kiinteät kalusteet tai seinät aiheuta suoraa häikäisyä eivätkä, jos mahdollista, liioin heijastuksia kuvaruudulle.

Ikkunat on varustettava sopivilla säädettävillä peitteillä työpisteeseen lankeavan päivänvalon himmentämiseksi.

d) Melu

Työpisteeseen tai -pisteisiin kuuluvista laitteista lähtevä melu on otettava huomioon työpistettä varusteltaessa. Melu ei saa häiritä etenkin keskittymistä eikä puhetta.

e) Lämpö

Työpisteeseen tai -pisteisiin kuuluvat laitteet eivät saa tuottaa liikaa lämpöä, mikä voisi aiheuttaa työntekijöille epämukavuutta.

f) Säteily

Valoa lukuun ottamatta kaikki säteily on vähennettävä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojelun kannalta merkityksättömälle tasolle.

g) Kosteus

Kosteuden on oltava ja säilyttävä asianmukaisella tasolla.

3. TIETOKONEEN KÄYTTÄJÄLIITTYMÄ

Suunnitellessaan, valitessaan, ottaessaan käyttöön tai muuttaessaan ohjelmistoa sekä suunnitellessaan tehtäviä, joissa käytetään näyttöpäätettä, työnantajan on noudatettava seuraavia periaatteita:

a) ohjelmiston on sovittava tehtävään;

b) ohjelmiston on oltava helppo käyttää ja, jos se on tarkoituksenmukaista, sovitettavissa käyttäjän tiedon tai kokemuksen tasoon; mitään määrän tai laadun valvontakeinoa ei saa käyttää työntekijöiden tietämättä;

c) järjestelmien on annettava työntekijöille palautetta heidän suorituksistaan;

d) järjestelmien on näytettävä tieto sellaisessa muodossa ja sellaisella nopeudella, jota käyttäjä pystyy seuraamaan;

e) ohjelmistoergonomian periaatteita on noudatettava varsinkin ihmisen suorittamassa tietojenkäsittelyssä.